

Zdravko Krstanovi }

Transkripcija tekstova Pavla Solari }

Pavle Solari } pi { e u vrijeme kada srpski kwi ` evni jezi k jo{ nije standardi zovan i nema ~vrste ortografske norme, a dodatnu te{ ko}u pri re|i va}u ovog i zdawa predstavqao je nedostatak autografa wegovi h pjesama. Razrje{ avaju}i probleme u transkribovawu, odre|ene odgovore potra` i li smo u tekstovi ma o jezi ku i pravopi su koje je napi sao sam Solari }, ~iji fi lol o{ ki rad nije vaqano i stra` en, a pregl edal i smo i sa~uvane autografe wegovi h pi sama.

Znak jat (Ê) transkribovan je kao je (pÊsna - pjesna; dÊva - djeva; mÊsto - mjesto).

Solari } je i jekavac, a u svom Bukvaru sl avenskom tri azbu~nom (str. 16) pi { e da se Ê i zgovara kao je.

Grafema Ê i za l i n daje q i w (l Êto - qeto; bogi nÊ - bogi we, hl Êb - hqeb; nÊ` na - we` na).

Mada i jekavac, Solari } dosqedno upotrebqava i ekavi zme - ~ovek, vreme.

Slovo æ je transkribovano kao ja (ol uæ - ol uja; æbl anovi - jabl anovi), ako se nal azi i za l i n stapa se s wi ma i daje qa, wa (zeml æ - zemqa, sel ænka - seqanka).

Grafema ō je transkribovana kao ju (jōg - jug; ōtro - jutro), ako je u pozi cij i i za l i n, stapa se s wi ma i daje qu, wu (l ōbov - qubov, danō - dawu).

Slovo e transkribovano je kao e (ve~er - ve~er), a na po~etku ri je~i i sl oga kao je (est - jest; esam - jesam; moe - moje), i zuzev u neki m strani m i meni ma (Egeri je, El i kon).

Grafema ŷ transkribovana je kao i (vÿ - vi, mÿ - mi, mÿsal - mi sal).

Grafema i transkribovana je kao i na po~etku ri je~i i i spred konsonanta (i ma - i ma; ili - ili; di ko - di ko), a kad se nal azi i za vokala sraste s wi m i dobi je sl i tnu y - kao j. Tako su di grami : ay, ey, ñy, oy, uy, ŷy transkribovani kao aj, ej, ij, oj, uj, ij (moy - moj; pi ruy - pi ruj; ruyno - rujno; tu` noy - tu` noj; di vnÿy - di vni (j); kratkovje~nÿy - kratkovje~ni j).

U pri djevi ma (di vni j, kratkovje~ni j) ovo j je i zostavqeno zbog lak{ eg ~i tawa, a u superlati vu je, da bi se ol ak{ al o razumi jevawe, ostavqeno (najkrasnÿy - najkrasni j') i dodat je apostrof.

Grafema ñtranskribovana je, kad se nalazi na po~etku rije~i, kao j (ñ{ te - jo{ te), a u sredi ni kao i (mñr - mi r).

Vokalno r i ma dvije realizacije: fonetsku i ortografsku. Gdje se radi o srpskim oblicima rije~i, r je vokal i zovano (persti - prsti; mertva - mrtva; verh - vrh, merzi - mrzi), u leksemama koje su ruske (vertograd, otverzi, `ertva) ostavljena je glasovna vrijednost er, a u rimi je ostavljena i u srpskim oblicima (pervi, tvrdu).

Grafema à transkribovana je kao { t (àa - { ta; vÊài ca - vje{ ti ca) i u ruskim rije~ima koje su odavno postale srpske ({ tedar), a u ~isto ruskim oblicima i ma glasovnu vrijednost { ~ (ti sja{ ~, { ~astije). Rije~ ve{ t i ma crkvenoslavenski lik, osim u rimi (40:187).

Jor (þ) i jer (ý) nemaju glasovnu vrijednost; jer (ý) i za l, n, d, t umek{ avate glasove u primjerima: zeml ýom - zemqom; nýoý - woj; oganý - ogaw; izmedýu - izme|u; konýi - kowi; u` i týe - u` i }e.

Slovne grupe ae, ie, oe, ue transkribovane su kao i je, oje, uje (soglasie - soglasije; nie - nije, napoena - napojena, prestolstvúe - prestolstvuje).

Slovne grupe le, ne, li, ni transkribovane su kao qe, we, qi, wi tamo gdje u srpskom jeziku imaju tu glasovnu vrijednost (kniga - kwi ga; kni`nik - kwi`nik).

Ruska slovná grupa `d je zadržana (gra`dani, prigvo`dava).

Prijedlozi od i ot su ujedna~eni jer im je zna~ewe isto.

Izvr{eno je jedna~ewe suglasnika po zvu~nosti i mjestu tvorbe u rije~ima gdje ti me semanti~ka vrijednost nije ugro`ena (qubko - qupko, bezposleno - besposleno, iz~ezla - iz{ezla).

Sa`imawe suglasnika izvr{eno je tamo gdje smisao rije~i ti me nije ugro`en (praznik - praznik, razsuti - rasuti), a tamo gdje bi smisao postao nejasan, suglasnik je ostavljen (ot~ji).

Interpunkcija, pisane veliki i malog slova, sastavljeno i rastavljeno pisane rije~i prilago|eni su dana{wem pravopisu.